

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gerekçesini ekte sunduğumuz, ülkemizde yaşanabilecek muhtemel bir deprem felaketi öncesinde alınabilecek tedbirlerin tespit edilmesi, yapılacak yasal düzenlemelerin ele alınabilmesi için Anayasa'nın 98'inci, İç Tüzüğü'nün 104 ve 105'nci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

1. İsmet BÜYÜKATAMAN
BURSA

Öktürey Öztürk
Mersin

Ahmet Kenan Tanrıku
İzmirli.

Zehra Topa
Ankara

Lütfi Ersoy

Arzu ZEDEN
İstanbul

Mehmet Erdoğan
Muğla

Muhammed
KARAKAYA
ADANA

Emin Haluk Ayhan
Denizli

Atilla Kaya
İst. Mu.

Ümit ÖZDAĞ
Gaziantep

Adem Mu
Muhammed
Yusuf Halacıoğlu
Kayseri

Ahmet S. Yılmaz
Antalya

Deniz Depbayrak
Aydin

Serkan Çelikkaya

Mustafa KALAYCI
Konya

E. Semih Yalçın
İst. Mu

İ. Faruk Akay
Bursa

Kadir Kocademir
Bursa

İsmail OK
Balıkesir

GEREKÇE

Dünya üzerinde meydana gelen önemli doğal afetlerden birisi depremlerdir. Depremler halen dünyanın farklı yerlerinde farklı şekillerde olmak üzere insan hayatını ve faaliyetlerini etkilemeye devam etmektedir.

Ülkemiz dünyanın etkin depremlerin görüldüğü kuşaklardan birisi üzerinde yer almaktadır. Ülkemizde çok sayıda kırık bulunmaktadır. Bu nedenle geçmişten günümüze çok sayıda deprem meydana gelmiş, bu depremler can ve mal kaybına neden olmuş ve olmaya devam etmektedir.

Ülkemizde meydana gelen depremlerde sadece 1900'lü yıllardan bugüne 100 bine yakın kişi hayatını kaybetmiş bir milyona yakın bina yıkılmış veya ağır hasara uğramıştır.

Bursa ve yakın çevresini etkilemesi beklenen sismik tehlikeler ise, aşağıdaki faylar üzerinde meydana gelecek depremlerle oluşacaktır.

- 1- Marmara denizindeki faylarla olacak depremler,
- 2- Geyve-İznik fayında olacak deprem,
- 3- Bursa ve civarında meydana gelecek depremler.

Marmara denizinde olması beklenen deprem, Bursa'ya 60 km. uzaklıkta yer alacaktır. Marmara faylarının kırılması ile Bursa ve çevresi ciddi biçimde etkilenecektir. Geyve-İznik fayında ise son 500 yıldan beri kırılma olmamış, dolayısıyla aktif bir fay olarak, Bursa için büyük bir risk olduğu artık bilinen bir gerçektir.

Bursa ve civarında tarihi süreç içinde olmuş depremlerde hangi fayların kırıldığı ve depremlerin tekrarlanma sürelerinin ne kadar olduğu bilinmemektedir. Ancak oluşturduğu topografyaya bakıldığında Bursa ve civarında olabilecek depremler genelde kısa uzunlukta olan faylar boyunca gelişecektir.

Bursa'nın doğusunda Yenişehir havzasını Kuzeybatı ile Güneydoğudan sınırlayan yaklaşık 26- 30 km. uzunlukları olan faylar bölge için risk oluşturmaktadır. Bu faylar boyunca orta büyüklükte depremlerin oluşabileceği beklenmektedir. 1999 yılında yaşadığımız her iki büyük ve yıkıcı depremde gelişen ağır hasarı oluşturan esas neden; yanlış yer seçimi, plansız, projesiz, çarpık kentleşme ve denetimden yoksun yapılaşma olmuştur.

Bursa'da mevcut olan yapıların büyük çoğunluğu kaçak yapıdan oluşmaktadır. Her türlü denetimden uzak ve depreme dayanaksız olan bu mevcut yapı stoku, kentimiz ve insanlarımızın geleceğini hayati olarak ipotek altına almaktadır. Bu mutlaka çözülmesi gereken milli bir meseledir. Çözülmedikçe gelecekteki depremlerin de felakete dönüşmesi

kaçınılmazdır. Yıkıcı Marmara depreminin üzerinden 16 yıl geçmesine rağmen, yerel ve merkezi yöneticilerce ciddi bir çalışma yapılmamıştır.

Birinci derecede deprem bölgesi olan Bursa, büyük bir deprem beklentisi içerisinde. Bursa'ya farklı bakılmalı ve Bursa ili için dış kaynaklı kredilerin temini için ilgili mercilerle hemen temasa geçilmelidir. Bilinmelidir ki Bursa bir sanayi şehri ve yüksek miktarda yurt içinden ve yurt dışından göç alan bir kenttir.

Muhtemel bir depremde Bursa'daki can ve mal kayıpları Türkiye'yi en az 25-30 yıl geriye götürecektir.

Gelecekte ülkemizin ve kentimizin depremleri en az can kaybı ve maddi hasarla atlatabilmesi için yapılması gerekenler kısaca şu şekilde sıralanabilir: Kent bütünündeki mevcut yapı stoku mutlaka elden geçirilmelidir. Mevcut binaların güçlendirilmesi için, dış kaynaklı kredilerin temini ve hukuki alt yapının hazırlanması gerekmektedir. Kaçak yapı yapma alışkanlığı mutlaka durdurulmalıdır. Kentsel dönüşümlerin sağlıklı ve estetik bir şekilde yapılması temin edilmelidir. Bursa'ya bir daha Doğanbey TOKİ rezaleti yaşanmamalı, mümkünse o ucube yapılar yıkılarak estetik ve sağlam hale getirilmelidir.

Vatandaşlarımızın deprem bilinci güçlendirilmelidir. Depreme karşı dayanıklı bina yapmak için, yer seçimi ve zemin etütlerinin daha hassas yapılması, proje yapımı ve bu projelerin teknik şartnamelerine göre uygulanması ve denetlenmesi gerekmektedir.

Yukarıda açıklanan sorunların çözümü için alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis Araştırması açılması gerekmektedir.